

XXXIII.

Betænkning

over

Forslag til Lov om Fæstes Overgang til Selveiendom.

(Afgiven af Landstingets Udvalg.)

I den Række af Møder, som Udvalget har holdt til Overveielse af det indbragte Forslag til Lov om Fæstes Overgang til Selveiendom, viste det sig temmelig snart, at med Undtagelse af medundertegnede Indbringere af Forslaget, B. Christensen, Udvalgets Medlemmer ikke blot ikke troede at kunne indstille det til Antagelse med mindre væsentlige Forandringer, men overhovedet ikke turde haabe, med Bibeholdelse af det deri givne Grundlag, at frembringe et Udcast, som de trostede sig til at foreslaae Thinget at vedtage, skøndt Stillingen til Sagen iøvrigt ikke var den samme for dem alle. To af Udvalgets Medlemmer (Lüttichau og Nyholm) dele vel Overbeviisningen om Onskeligheden af det nuværende Fæstevæsens Ophør; men, da Fæstes Overgang til Selveiendom ved frivillig Overeenskomst i de senere Aar har havt ret heldig Fremgang, og de antage, at denne Afsløsningsmaade er den retfærdigste og ønskeligste, saa kunne de ikke komme til den Erkjendelse, at der for tiden er Anledning til ved Lov at tvinge Eierne til at sælge deres Fæstegods. Om et saadant tvungent Salg senere vil kunne retfærdiggjøres, maa beroe paa, hvorledes Forholdene udvikle sig; men i hvert Fald formenes Sagen at være af den Bigtighed, at den fortjener Regjerings nøieste Overveielse. De sex øvrige

Medlemmer ere derimod vel enige i, at en tvingende Fæsteafsløsningslov retfærdigen kan gives og maa ansees for ønskelig og nødvendig, ikke blot for at fremklynde Forholdets Ordning, men (hvorpaa NoGLE af dem lægge meest Vægt) for at gjøre Udsigten bestemt og Vilkaarene ligelige overalt og for Alle og for, medens man overlader saameget som muligt til Overeenskomst, itide at imødegaae og fjerne Misbrug og Vilkaarligheder, som just Levningserne af Fæstevæsenet paa enkelte Steder kunde medføre. Men med Hensyn til Omfanget og Formen for denne Indgriben fra Lovgivningens Side have nogle af disse Medlemmer den bestemte og faste Overbeviisning, at man ad den Vej, Lovudkastet følger, ikke kommer til en retfærdig, klog og tilfredsstillende Løsning af Spørgsmaalet, hvad enten der sees hen til Angrebet paa de bestaaende Fæstecontracters Sikkerhed, eller til den eensidigen Fæsteren tilagte Ret til at kræve Forholdet forandret inden Contractens Udløb, uden endda at være bunden ved det fremsatte Forlangende, eller til de Tarattoner, ved hvilke Værdien af en saa stor Mængde Etendomme enkeltviis, uden faste Regler, men med Hensyn til en forudsat, ikke nærmere bestemt Værdiforringelse (Fæstebaandet) skal fastsættes; Andre have i det Ringeste større eller mindre Betænkneligheder ved alle eller nogle